

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

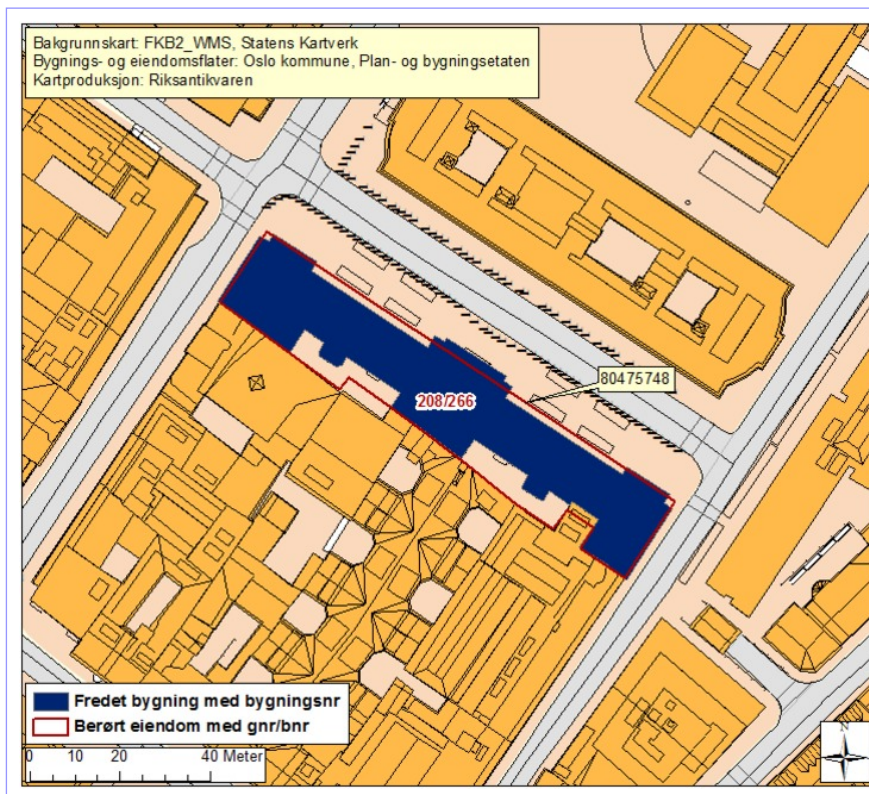
HØYESTERETTS HUS, OSLO

Kommune:
301/Oslo kommune

Gnr/bnr:
208/266

AskeladdenID:
174926

**Referanse til
landsverneplan:**
Kompleks 3520

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•Høyesteretts hus	1896 - 1903	80475748	208/266	Eksteriør/Interiør

Fredning kompleks

- Omfang:** Fredningen omfatter Høyesteretts hus.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Høyesteretts hus som en justisbygning fra 1903 av høy arkitekturhistorisk og kulturhistorisk verdi som symbol på den ene av våre tre statsmakter. Formålet er videre å sikre bygningens monumentale uttrykk og arkitektoniske kvaliteter.
- Begrunnelse:** Høyesteretts hus er den første formålsbygde justisbygning i hovedstaden etter 1814. Bygningen er oppført etter tegninger av bergensarkitekten Hans Jacob Sparre og bevisst plassert nær sentraladministrasjonen. Bygningen har arkitektoniske kvaliteter som monumentalbygg med gjennomført og utsøkt detaljering. Bygningen er svært godt bevart både i eksteriør og interiør.

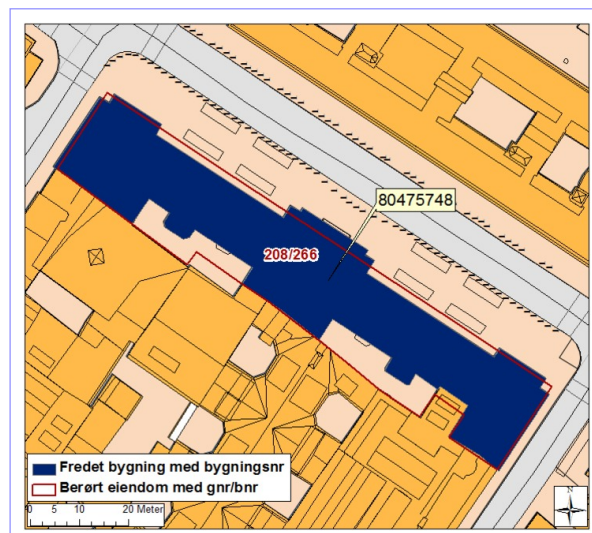

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

HØYESTERETTS HUS

Bygningsnr:	80475748
Gnr/bnr:	208/266
Oppført:	1896 - 1903
AskeladdenID:	174926-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10919 Kompleks 3520

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

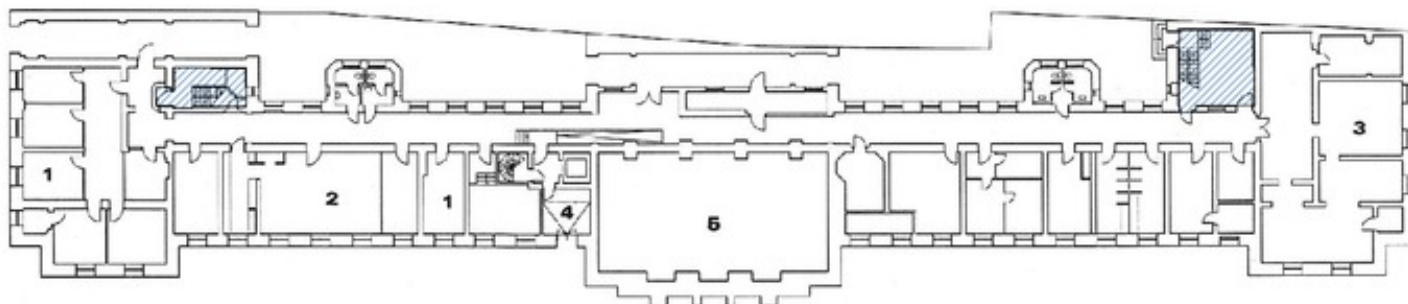
Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

Fredning bygning

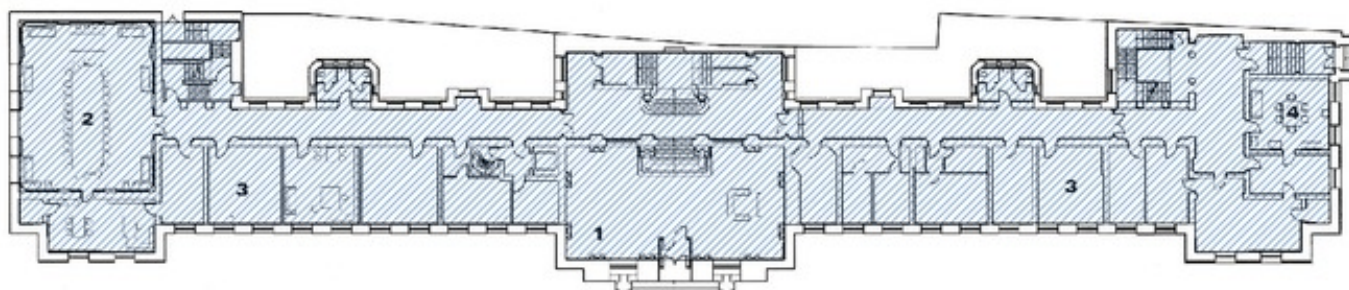
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiørene i 1., 2. og 3. etasje, samt trappeløp gjennom alle etasjer.
- Fredningen omfatter også løst inventar som opplistet på side 7-10.
- Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, m.v. er fredet som del av interiøret.
- Omfanget av interiørfredningen er markert på plantegninger.
- Formål:** Formålet med fredningen er å sikre Høyesteretts hus som en justisbygning av arkitekturhistorisk verdi og kulturhistorisk verdi som symbol på den ene av våre tre statsmakter. Formålet er videre å ta vare på et påkostet og gjennomført formålsbygg.
- Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar. Formålet med fredningen av løst inventar er å sikre det opprinnelige, arkitekttegnede inventaret og andre inventarstykker som alltid har tilhørt i bygningen, slik at det blir ivaretatt og at det ikke fjernes fra bygningen.
- Begrunnelse:** Bygningen er en ruvende monumentalbygning i italiensk ny-renessansestil oppført i perioden 1896 - 1903 etter tegninger av arkitekt Hans Jacob Sparre. Hovedfasaden preges av en dominerende midtrisalitt med to siderisalitter bundet sammen av rette fløyer. Bygningen ble oppført for å huse tre rettsinstanser; Høyesterett, Lagmannsretten og den sivile domstol, senere kalt Byretten. Etter rehabiliteringen i 1994-96 og ved oppføringen av nye Oslo tinghus, er Høyesterett eneste gjenværende rettsinstans i bygningen som derved fikk navnet Høyesteretts hus.
- Bygningens monumentalitet forsterkes av gjennomgående høy materialkvalitet i både eksteriør og interiør: I sokkeletasjen er det Iddefjordsgranitt i kvader, søyler og arkitrav, og sandstein i de få skulpturale elementene. Resten av bygningen er forblendet med rød tegl fra det bøhmiske Ullendorfer Wercke. Vestibylens tavlegulv og trappehallen i hovedinngangen er i marmor. Vinduene har eikerammer. Dører og utskjæringer er av høy håndverksmessig kvalitet; eikeådringen er så fint utført at det kan være vanskelig å se forskjell på ådring og ekte eik.
- Inventaret er også spesialtegnet av arkitekt Sparre for bygningen og består i hovedsak av konferansebord, skrivebord, advokat- og dommerstoler, tilhørerbenker, bokskap, bokhyller og oppslagstavler. Messing lampetter og taklamper i ulike størrelser med slepne glasskupler er i tillegg av særlig verdi. Alt er av god håndverksmessig utførelse og godt tatt vare på.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

Plantegning underetasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skraver.

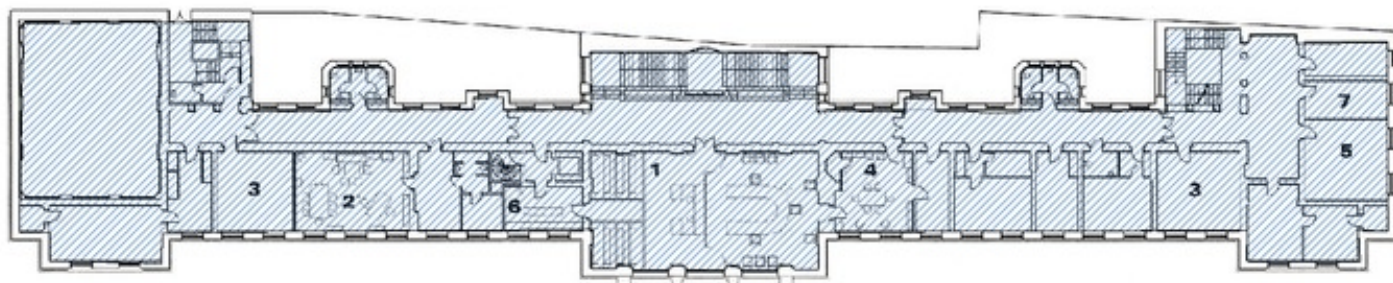

Plantegning 1. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skraver.

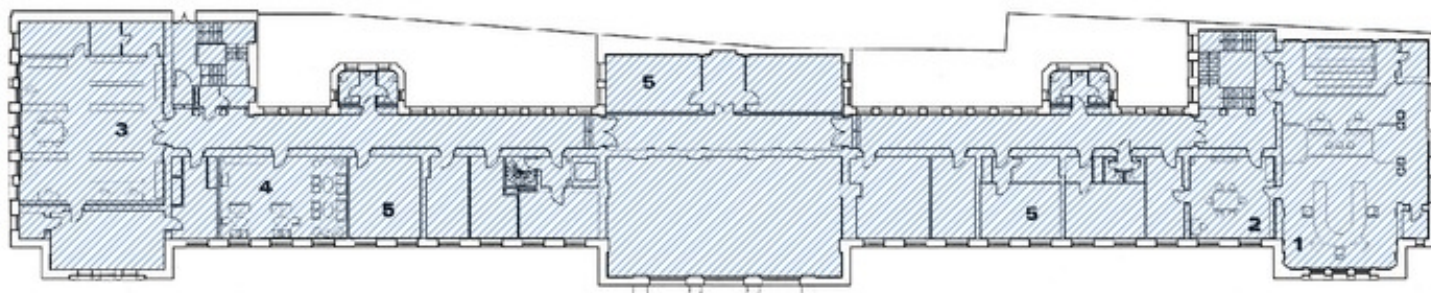

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

Plantegning 2. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skraver.

Plantegning 3. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skraver.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

Plantegning 4. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

Oversikt over fredet løst inventar i Høyesteretts hus

BORD

- 1 stk. skrivepult, rom 112 - ID.22
- 2 stk. ståskrivepult, rom 131 og 212 - ID.37
- 1 stk. avlastningsbord, Loftskontor - ID.87
- 1 stk. pressebord, 1.avd. rettssal - ID.57
- 2 stk. småbord med en skuff, type 1, rom 113 og 325 - ID.83
- 3 stk. småbord med en skuff, type 2, 1.avd. rettssal - ID.58
- 2 stk. småbord med en skuff, type 3, rom 313 -
- 1 stk. småbord med to skuffer, type 4, 1.avd. rettssal - ID.60
- 1 stk. skrivebord med to skuffer, type 1, rom 209 -
- 7 stk. skrivebord med skinn bordplate og tre skuffer, type 2, 2.avd. rettssal, rom 325 og bibliotek - ID.49
- 1 stk. bord med skinn bordplate, rom 109 -
- 1 stk. bord med skinn bordplate, type 2, rom 109 - ID.10
- 1 stk. skrivebord med tre skuffer og to sideskap, rom 331 - ID.63
- 7 stk. dommerbord - ID.19
- 1 stk. konferansebord, bibliotek - ID.76
- 1 stk. konferansebord med skinn bordplate, rom 131 - ID.69
- 1 stk. konferansebord med skinn bordplate og skuffer, rom 131 - ID.39
- 1 stk. konferansebord med avrundede hjørner, stort, 1.etasje møte-/representasjonsrom - ID.01

STOLER / SOFA / BENKER

- 93 stk. enkel konferansestol - ID.03
- 37 stk. stol med krum rygg - ID.33
- 3 stk. høy advokatstol, regulerbar i høyden, 2.avd. rettssal - ID.50

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

- 3 stk. høy advokatstol med krum rygg, regulerbar i høyden, 1.avd. rettssal - ID.56
- 7 stk. konferansestol med kløverdekor på rygg, stoppet sete og rygg, rom 212 - ID.68
- 2 stk. konferansestol med krone, stoppet sete og rygg, rom 212 - ID.67
- 41 stk. dommerstoler, stoppet sete, rygg og armlener - ID.07
- 3 stk. dommerstoler med pryde, stoppet sete, rygg og armlener, 2.avd. rettssal - ID.52
- 14 stk. dommerstoler med pryde, stoppet sete, rygg og armlener, 1. og 2.avd. rettssal - ID.51
- 1 stk. dommerstol med krone, stoppet sete, rygg og armlener, 1.avd. rettssal - ID.61
- 3 stk. stasstoler, uten armlener, trukket sete og rygg, grønn velur, rom 114 B - ID.25
- 4 stk. stasstoler, med armlener, trukket sete, rygg og armlener, grønn velur, rom 131 - ID.35
- 1 stk. stasstol med armlener og våpenskjold, trukket sete, rygg og armlener, grønn velur, rom 131 - ID.36
- 1 stk. rokokkostol, fra kong Frederik Vs besøk i Christiania 1749; stolmaker Jens Sørensen Wedøe, rom 212 - ID.70
- 15 stk. sofa, type 1, trukket om på 1990-tallet - ID.02
- 1 stk. sofa, type 2, rom 314 - ID.79
- 1 stk. sofa med lett buet rygg, type 3, rom 329 - ID.85
- 6 stk. tilhørerbenker med fire seter - ID.16
- 9 stk. tilhørerbenker med seks seter - ID.47
- 1 stk. tilhørerbenk med åtte seter, gang kjeller
- 4 stk. tilhørerbenker med ti seter, 1.avd. rettssal
- 8 stk. benker tilpasset vindusnisje, korridor i 1. og 2. etasje
- 14 stk. benker med seks seter - ID.17
- 4 stk. veggfaste benker med tre seter i inngangshallen
- 4 stk. veggfaste benker med fire seter i inngangshallen

BOKHYLLER / KOMMODER etc.

- 3 stk. bokhyller, lav med tre hyller - ID.20
- 2 stk. bokhyller, lav, rom 321 - ID.81

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

- 2 stk. bokhyller, fast i to hjørner i 2.avd. rettssal - ID.53
- 1 stk. bokhylle, høy, rom 322 - ID.82
- 2 stk. bokhyller på ben, høy, 1.avd. rettssal - ID.59
- 1 stk. bokskap med skuffer, rom 314 - ID.80
- 1 stk. bokskap, gang 2. etasje - ID.73
- 1 stk. bokskap, rom 113 - ID.24
- 1 stk. bokskap med farget glass, rom 311 - ID.77
- 2 stk. bokskap, rom 328 og kjeller - ID.84
- 6 stk. bokskap, brede og høye, bibliotek og gang - ID.75
- 1 stk. skranke, rom 133 - ID.32
- 2 stk. kommoder på toalett i 1. etasje - ID.27
- 1 stk. arkivskap med skuffer, rom 126 - ID.28
- 2 stk. garderobeskap med fire enkeltskap, gang 2. etasje - ID.41
- 1 stk. garderobeskap med ni enkeltskap, gang 2. etasje - ID.40
- 1 stk. garderobeskap med seks enkeltskap, gang 2. etasje - ID.31

LAMPER

- 8 stk. lampetter med slipt glasskuppel, flere rom
- 3 stk. lampetter med to slepne glasskupper, flere rom - ID.44
- 4 stk. lampetter med tre glasskupper, flere rom - ID.90
- 5 stk. lampetter med tre slepne glasskupper, flere rom - ID.05
- 11 stk. taklamper med slipt glasskuppel, flere rom
- 2 stk. taklamper med syv slepne glasskupper, flere rom - ID.14
- 19 stk. taklamper med tre slepne glasskupper, flere rom - ID.15
- 4 stk. taklamper med fem slepne glasskupper, flere rom - ID.55
- 3 stk. taklamper med seks slepne glasskupper, hall 1. etasje
- 2 stk. taklamper med syv slepne glasskupper, hall 1. etasje
- 4 stk. lysekroner med ti slepne glasskupper, 1. etasje møte-/representasjonsrom - ID.04
- 3 stk. lysekroner med tolv slepne glasskupper, 2.avd. rettssal - ID.46

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer**Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren****OPPSLAGSTAVLER / SPEIL**

- 5 stk. oppslagstavler, gang 1. etasje, gang 1. etasje - ID.29
- 4 stk. oppslagstavler, gang 2. etasje - ID.42
- 2 stk. oppslagstavler, hall 1. etasje - ID.89
- 1 stk. tavle, gang kjeller - ID.88
- 8 stk. speil, type 1 (forekommer også omgjort til korktavle)
- 21 stk. speil, type 2, flere rom - ID.09
- 1 stk. konsollbord med speil, rom 331 - ID.64

URVERK

- 1 stk. veggfast urverk over dør, møte-/representasjonsrom 1. etasje
- 1 stk. veggfast urverk over dør, 2.avd. rettssal
- 1 stk. gulvur, 1700-tallet, laget av Peder Jensen Nøttestad, rom 212 - ID.71

DIVERSE

- 3 stk. smijernsporter i gang - ID.13
- 11 stk. stumtjenere - ID.45
- 12 stk. ståaksebeger i smijern, flere rom
- 1 stk. paraplystativ i smijern, rom 213 - ID.66
- 1 stk. servant, rom 217 - ID.43
- 1 stk. hylle på vegg, trapperom ved 1.avd. rettssal - ID.86